

**Disleksijos
stipriosios
pusės ir
gabumai bei
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
processe.**

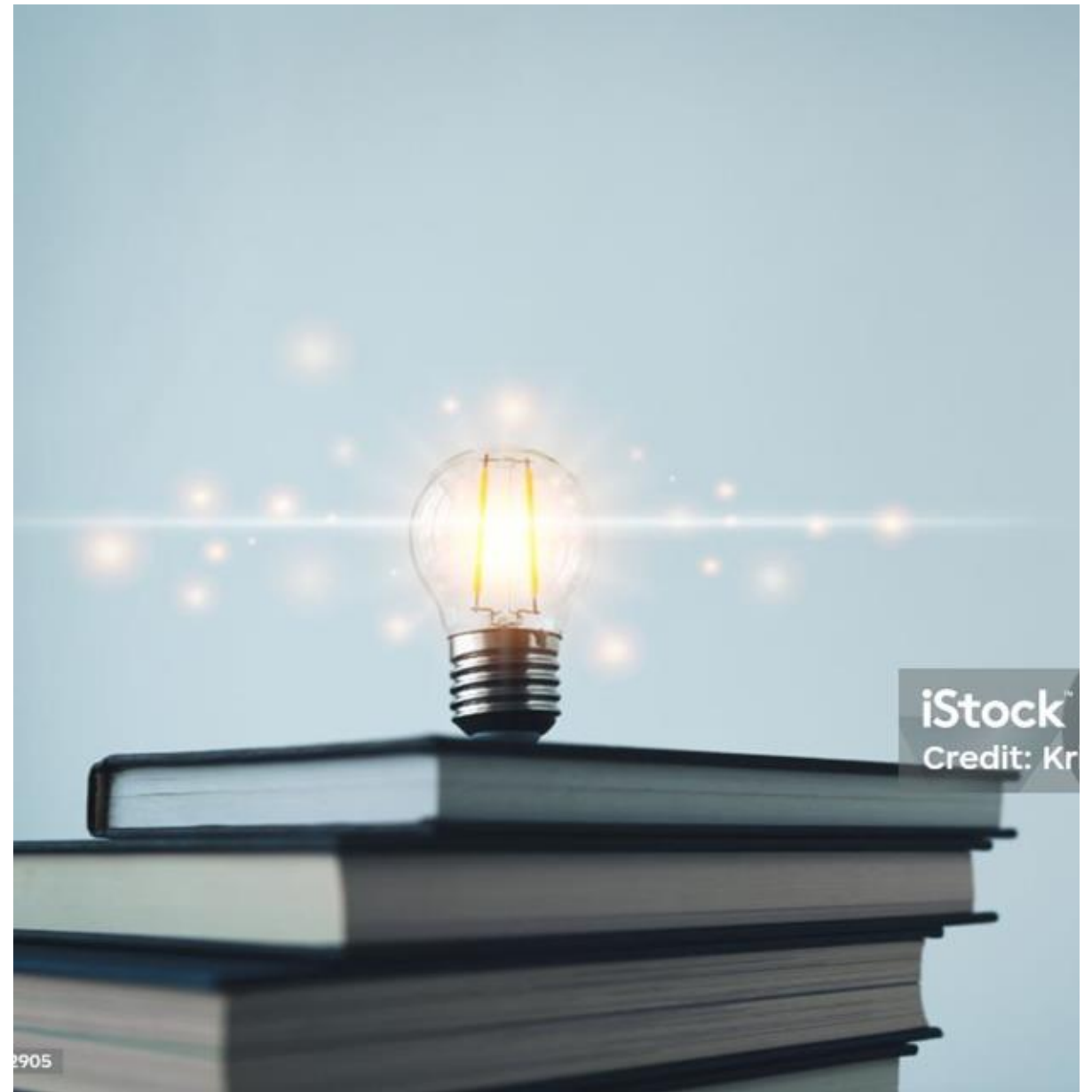
Turinys

I dalis

Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo procese

II dalis

Disleksija ir gabumai

**I part Strengths of
dyslexia and how this can
be used in the educational
process.**

I dalies turinys

1. Įvadas
2. Disleksijos permąstymas: nuo trūkumų iki stiprybių
3. Pagrindinės disleksija turinčių asmenų kognityvinės stiprybės
4. Kūrybiškumas ir inovacijos
5. Stiprūs žodiniai ir pasakojimo įgūdžiai
6. Šablonų atpažinimas ir sisteminis mąstymas
7. Empatija ir emocinis intelektas
8. Praktinis pritaikymas švietime
9. Pagalbinių technologijų naudojimas kognityviniams ištekliams išlaisvinti
10. Išvada ir ateities kryptys

I dalis. Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo processe.

1. Įvadas

- Disleksija yra daugiau nei skaitymo iššūkis.
- Disleksiją turintys mokiniai turi unikalių kognityvinių stiprybių.
- Jų pripažinimo svarba švietime.

iStock™
Credit: M_a_y_

**I dalis.
Disleksijos
stiprybės ir
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
processe.**

2. Disleksijos permaštymas: nuo trūkumų iki stiprybių

- **Tradicinis požiūris:** dėmesys silpnybėms
- **Nauja perspektyva:** kognityvinių privalumų išryškinimas
- **Privalumai:** motyvacija, įsitraukimas, sėkmė.
- Perspektyvos pakeitimas nuo silpnybių į kognityvinių stiprybių panaudojimą.
- Svarba mokytojams ir švietimo politikai

I dalis Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo procesė.

3. Pagrindinės disleksiją turinčių asmenų kognityvinės stiprybės

- Stiprus vizualinis-erdvinis mąstymas
- Holistinis, bendrą vaizdą aprėpiantis mąstymas
- Taikymas: mokslas, dizainas, inžinerija

**I dalis
Disleksijos
stiprybės ir
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
procesė.**

4. Kūrybiškumas ir inovacijos

- Nestandartinis mąstymas
- Stiprūs problemų sprendimo įgūdžiai
- Naudinga kūrybinėse ir STEM srityse
- Disleksiją turintys asmenys dažnai pasižymi kūrybišku problemų sprendimu.
- Pavyzdžiai iš meno, dizaino ir verslumo sričių

**I dalis
Disleksijos
stiprybės ir
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
procesė.**

5. Puikūs žodiniai ir pasakojimo įgūdžiai

- Pažangus žodinis bendravimas
- Stiprūs pasakojimo gebėjimai
- Taikymas: pristatymai, debatai
- Gebėjimas žodžiu reikšti mintis ir pasakoti įdomias istorijas.
- Naudinga pristatymuose, debatuose ir grupinėse diskusijose

**I dalis
Disleksijos
stiprybės ir
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
processe.**

6. Šablonų atpažinimas ir sisteminis mąstymas

- Gebėjimas susieti idėjas ir matyti sistemas
- Puikūs rezultatai reliaciniuose dalykuose
- Strategijos: sąvokų žemėlapiai, vizualinis mokymasis
- Gebėjimas matyti ryšius ir santykius tarp idėjų
- Naudinga mokslo, matematinio modeliavimo ir tarpdisciplininiuose projektuose

iStock
Credit: S

I dalis Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo processe.

7. Empatija ir emocinis intelektas

- Aukštas emocinis intelektas
- Komandinio darbo ir lyderystės potencialas
- Grupiniai projektai kaip mokymosi priemonė
- Didelis jautrumas kitų jausmams
- Stiprina komandinio darbo ir lyderystės įgūdžius klasėje

I dalis Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo processe.

8. Praktinis taikymas švietime

- Projektiniais veiksmais grįstas ir praktinis mokymasis
- Vaidmenų žaidimai, eksperimentai, kūrybinės užduotys
- Projektiniais veiksmais grįstas mokymasis (PBL) kūrybiškumui lavinti.
- Vizualinės priemonės ir praktinė veikla vizualiniams-erdviniams gebėjimams lavinti.

**I dalis
Disleksijos
stiprybės ir
kaip tai galima
panaudoti
ugdymo
processe.**

9. Pagalbinių technologijų naudojimas kognityviniams ištekliams išlaisvinti

- Kalbos vertimas tekstu, garso knygos, minčių žemėlapiai
- Mažina raštingumo kliūtis
- Suteikia galimybę sutelkti dėmesį aukštesnio lygio mąstymui
- Kalbos vertimo tekstu ir minčių žemėlapių sudarymo įrankiai, skirti raštingumo kliūtims mažinti
- Leidžia sutelkti dėmesį į aukštesnio lygio mąstymą

I dalis Disleksijos stiprybės ir kaip tai galima panaudoti ugdymo processe.

10. Išvada ir ateities kryptys

- Disleksija = kitokia, o ne nepakankama
- Stiprybėmis grįstas mokymas ugdo pasitikėjimą savimi.
- Įtraukusis ugdymas naudingas visiems besimokantiejiems.
- Stiprybėmis grįstų metodų privalumų santrauka.
- Skatinti įtraukius mokymo metodus, kurie pripažįsta įvairius talentus.

iStock™
Credit: izus

II dalis. Disleksija ir gabumai

II dalies turinys

1. Įvadas
2. Kas yra gabumas?
3. Dvigubai išskirtiniai besimokantieji, disleksijos ir gabumo sambūvis
4. Iššūkiai, su kuriais susiduriama
5. Gabių suaugusiųjų, turinčių disleksiją, stiprybės
6. Palaikymo strategijos ir ateities kryptys
7. Išvada

1. Įvadas

- Gabumas reiškia išskirtinius intelektinius ar kūrybinius gebėjimus.
- Kaip šie bruožai gali egzistuoti kartu ir kodėl sambūvis yra svarbus?
- Tradiciniai požiūriai dažnai nepaiso dvigubo išskirtinumo.
- Pagrindinė auditorija: pedagogai, psichologai, šeimos.

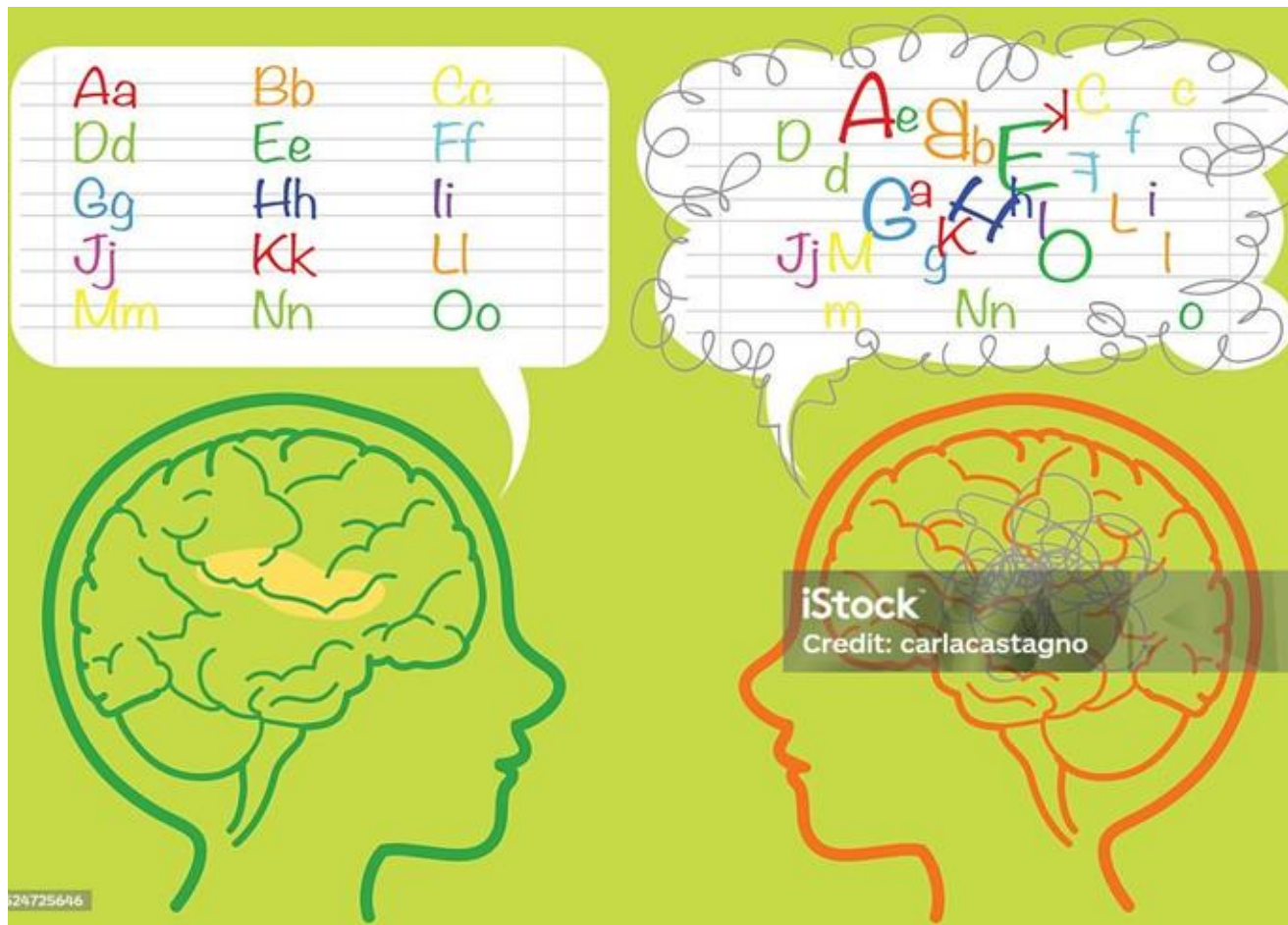
2. Kas yra gabumas?

- Pažangūs kognityviniai įgūdžiai, kūrybiškumas, problemų sprendimas.
- Intelektiniai ir kūrybiniai gebėjimai, viršijantys vidutinius.
- Savybės: smalsumas, pažangus mąstymas, motyvacija. Apima emocinius ir meninius talentus, ne tik akademinę sėkmę.
- Matuojami IQ, kūrybiškumo testais, stebėjimais, pasiekimais.

3. Dvigubai išskirtiniai besimokantieji, disleksijos ir gabumų sambūvis

- Disleksija ir gabumai gali egzistuoti kartu, sudarydami unikalų profilį: gabus + disleksija = 2e profilis
- Nevienodi įgūdžiai: stiprus mąstymas + silpnas raštingumas
- Emociniai aspektai: stresas, nerimas, žemas pasitikėjimas savimi
- Tiek iššūkiams, tiek stiprybėms reikalinga individuali pagalba

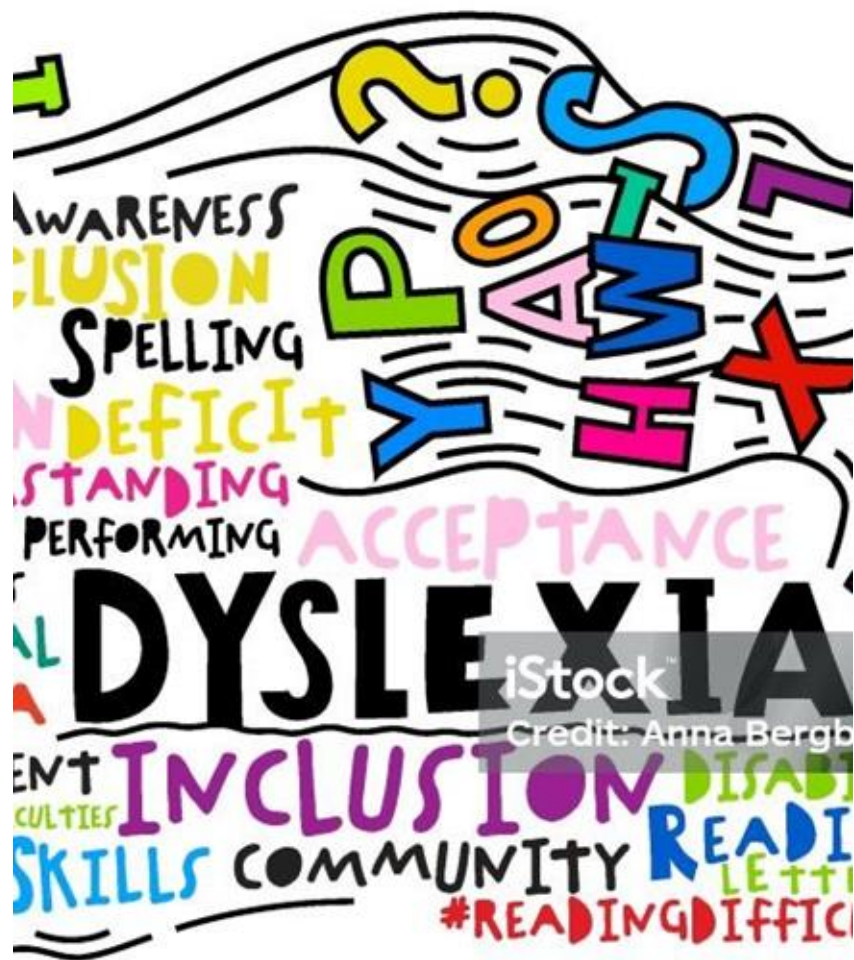
4. Iššūkiai, su kuriais susiduriama

- Akademiniai sunkumai ir nepasiekiamumas
- Nusivylimas tradicinėje švietimo ar darbo aplinkoje
- Nerimas, žema savivertė ir motyvacijos problemos dėl klaidingos diagnozės ar supratimo stokos
- Klaidinga diagnozė ir nepastebėtas potencialas
- Nepakankamas pasiekimas nepaisant didelio potencialo

5. Gabių suaugusiųjų, turinčių disleksiją, stiprybės

- Kūrybinis mąstymas ir inovacijos
- Stiprus vizualinis-erdvinis mąstymas
- Gebėjimas išvelgti ryšius, kurių kiti nepastebi

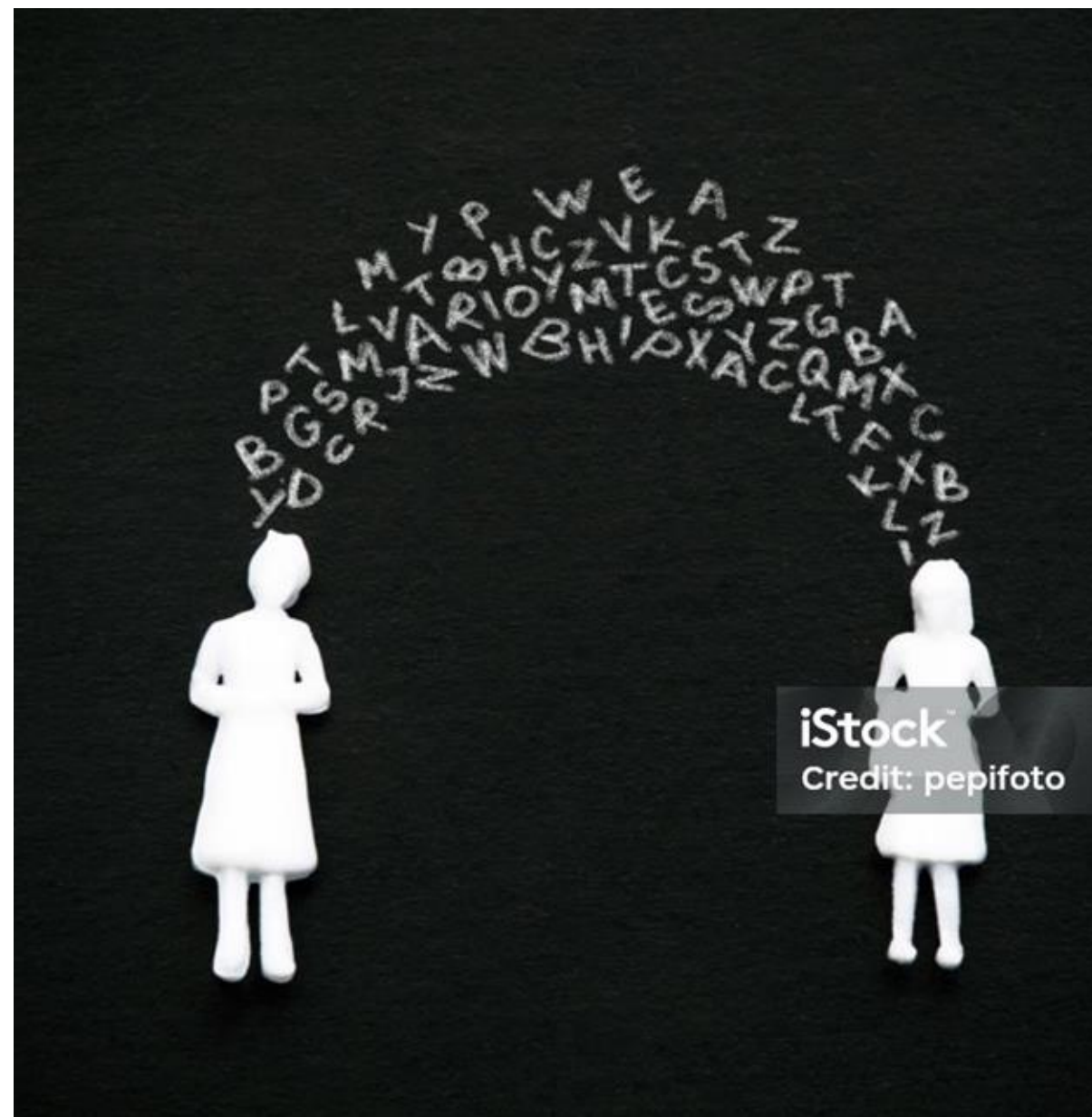

6. Palaikymo strategijos ir ateities kryptys

- Neuropsichologinis vertinimas
- Individualizuoti ugdymo planai
- Diferencijuotas mokymas ir praturtinimas
- Pagalbinių technologijų (teksto vertimo balsu, rašybos pagalbinių priemonių, garso knygų) naudojimas
- Jėgų įtaka grįsti metodai, o ne mechaniškas mokymasis
- Bendradarbiavimas: mokytojai, šeimos, specialistai
- Lanksti aplinka, skatinanti kūrybiškumą
- Įtraukioji ugdymo politika

7. Išvados

- Disleksija ir gabumai sukuria unikalų, žavų kognityvinį profilį, apimantį stipriąsias puses ir iššūkius.
- Holistinė parama užtikrina sėkmę.
- Su tinkama parama sėkmė yra lengvai pasiekiamo.

Išvados

Unikus disleksijos profilis

Disleksija ir gabumai sukuria unikalų, įdomų kognityvinį profilį, apimantį stipriąsias ir silpnąsias puses.

Holistinis požiūris

Visapusiška parama užtikrina sėkmę.

Tinkama parama

Su tinkama parama sėkmė yra labai pasiekiamo.

Stipriųjų pusių vertinimas

Suaugusiųjų, turinčių disleksiją, stipriųjų pusių vertinimas skatina pasitikėjimą savimi ir veiksmingą mokymosi patirtį.

Literatūra

- Armstrong, T. (2012). *Neurodiversity in the Classroom*.
- Assouline, S. G., & Foley Nicpon, M. (2010). *Gifted Students with Disabilities*.
- Eide, B., & Eide, F. (2011). *The Dyslexic Advantage*. International Dyslexia Association.
- Koifman, J. (2024). *Twice-Exceptional Students and their challenges*. National Association for Gifted Children.
- Reid, G. (2020) *THE DYSLEXIA WORKBOOK FOR ADULTS*. Blackwell's.
- Reis, S. M., & McCoach, D. B. (2002). *Underachievement in Gifted Students with Learning Disabilities*.
- Shaywitz, S. (2003). *Overcoming Dyslexia*.
- Silverman, L. (2018). *Giftedness 101*.